

Slovenskí a rakúski environmentálni psychológovia rokovali v Bratislave

V priestoroch kongresového centra Družba v Bratislave sa v dňoch 27.–28. 3. 1996 uskutočnila konferencia **Environmentálna psychológia na Slovensku a v Rakúsku: Špecifické ťažiská a spoločné ciele**. Hlavným organizátorom podujatia bol Kabinet výskumu sociálnej a biologickej komunikácie SAV v spolupráci s katedrou psychológie Filozofickej fakulty UK v Bratislave.

Odborný program tvorili referáty a postery 5 rakúskych a 12 domácich odborníkov. Hoci väčšina prednášajúcich prezentovala výsledky, dosiahnuté vo vedeckých projektoch zameraných na psychologické aspekty vzťahu človeka a prostredia, odzneli aj príspevky z oblasti sociológie a environmentalistiky.

Konferencia sledovala viacero cieľov:

- Vytvoriť priestor pre vzájomné oboznámenie sa s aktuálnym stavom environmentálnej psychológie v našich krajinách formou referovania o už realizovaných, resp. práve riešených projektoch.
- Hľadať témy perspektívnych spoločných projektov.
- Umožniť študentom psychológie, sociológie, environmentalistiky atď. získať širšiu predstavu o zameraní, metódach a aplikačných výstupoch tejto oblasti psychológie.

Odborný program konferencie tvorili dva poldňové bloky referátov a exkurzia. Úvodný referát *Environmentálna psychológia, jej predstaviteľia a environmentálno-psychologické poznanie na Slovensku* (V.

Rosová, G. Bianchi, Kabinet výskumu sociálnej a biologickej komunikácie SAV Bratislava) prezentoval prehľad problematiky v tejto oblasti vo svete i na Slovensku.

V prvom bloku **Analýza životného prostredia** odzneli príspevky zamerané na problematiku jeho zaťaženia, ktoré je jednak dôsledkom pôsobenia človeka v prírodnom, ale aj umelom – urbánnom prostredí, a ktoré človek spätne pociťuje ako zhoršovanie kvality vlastného života, zdravia: *Ekologická a sociálna únosnosť* (Renate Cervinka, ÖKU, Inst. f. Umwelthygiene U Wien), *Vplyvy radikálnych civilizačných zmien v prostredí: Obyvateľstvo a príroda v modelovej oblasti vodného diela Gabčíkovo* (Matej Czako a kol., katedra psychológie FFUK Bratislava), *Kvalita života v meste: objektívne kvality prostredia a ich subjektívne vnímanie* (Alexander Keul, Inst. f. Psychologie, Universität Salzburg) *Environmentálna výchova na príklade voľby dopravného prostriedku* (Lilo Schmidt, ÖKU, U Wien) a).

Nasledujúca panelová diskusia poskytla priestor komentárom, poznámkam a otázkam k témam prednesených referátov, ale najmä na precizovanie obsahu pojmov *environmentálna* versus *ekologická psychológia*. Diskutovalo sa o ich prínose pre všeobecnú psychologickú teóriu a možnosti, úroveň aplikačných výstupov v súčasnosti. Spoluriešitelia projektov M. Czaka (E. Naništová, B. Mesárošová, N. Hermann, M. Schraggeová, E. Rošková) a A. Potašovej (E. Šovčíková, V. Bíro) mali dostatočný priestor na prezentáciu podrobnejších relevantných výsledkov formou posterov.

V druhom bloku **Psychológia pri výchove k trvalo udržateľnému životu a konaniu v prostredí** sa prezentovali príspevky zamerané na možnosti využitia psychologických poznatkov na vytváranie dlhodobých stratégií prežitia: *Systémová kompetencia: nové schopnosti pre psychológiu konania v intenciách trvalej udržateľnosti* (Marion Schadler, ÖKU Wien), *Environmentálna uvedomelosť, proenvironmentálne konanie a správanie sa medzi sociálnou psychológiou a rational choice* (Beate Littig, Inst. f. Höhere Studien Wien), *Neurotoxické látky prostredia a socioekonomický status rodín v kognitívnych výkonoch detí* (O. Halmiová, A. Potašová, Ústav experimentálnej psychológie SAV, Bratislava), *Vnímanie rizík deťmi na Slovensku* (V. Rosová, G. Bianchi, E. Rošková, KVS BK SAV). Po diskusii k druhému bloku so záverečným zhrnutím usporiadateľov (R. Cervinka, V. Rosová) účastníci absolvovali prehliadku vodného diela Gabčíkovo. Vďaka odbornému výkladu zástupcu riešiteľského kolektívu mali možnosť konfrontovať výsledky výskumu zmien v prostredí v dôsledku výstavby vodného diela, zachytených na humánnej i subhumánnej úrovni (M. Czako a kol.) s reálnym prostredím.

Bezbarierovej komunikácii pomáhal simultánny preklad referátov i diskusie. Konferencia bola podporená grantom, získaným v rámci Akcie Rakúsko – Slovensko a finančným príspevkom pobočky Rakúskeho inštitútu pre východnú a juhovýchodnú Európu (ÖIOS) v Bratislave. Vďaka tejto finančnej podpore pripravujú organizátori konferencie aj publikovanie všetkých referátov i posterov ešte v tomto roku vo vedeckom časopise Acta Environmentalica UC v slovenskom jazyku, aby boli dostupné čo najširšiemu okruhu záujemcov.

Viera Rosová